

MENTȚINEREA VITALITĂȚII DE CĂTRE UNELE OBICEIURI TRADIȚIONALE ÎN ANUMITE SUBZONE

MIHAIL M. ROBEA*

În epoca contemporană, în anumite microzone etnofolclorice, o serie de obiceiuri tradiționale, ca cele de mai jos, datorită unor condiții locale culturale favorabile, și-au menținut vitalitatea. Ceva mai mult, unele dintre ele au suferit o adevărată regenerare.

I. Buhaiul.

Obiceiul. Se practică în seara și dimineața Anului nou, în special în sudul văilor Vâlsanului, Argeșelului (Costești, Cacaletți, Bunești, Zărnești, Valea Mărului, Mioveni etc.), cu funcția urării. Denumirea obiceiului provine de la principalul lui obiect *ritual* - *buhaiul*. În majoritatea satelor, buhaiul a fost introdus, într-o formă locală, la începutul perioadei interbelice prin împrumutarea lui din Moldova în timpul Primului Război Mondial. Buhaiul e puternic înrudit cu plugușorul prin desfășurare, prin obiectele rituale și, parțial, prin tematica repertoriului. Încă în câteva sate (Mușetești, Vâlsănești, Mălureni) unde obiceiul plugușorului a împrumutat obiectul buhaiului și a renunțat la purtarea plugușorului, s-a produs o confuzie în terminologie, termenul de *buhai* substituind pe cel de *plugușor*. Cele două obiceiuri posedă totuși particularități distincte în desfășurare, în repertoriu.

Organizarea obiceiului se face în a doua jumătate a lunii decembrie. La organizarea lui participă numai băieți (10-16 ani), care formează grupuri de buhaie, de 3-4 persoane (un băiat cu buhaiul, un băiat ou clopotele și 1-2 băieți cu bicele). În perioada pregătirii, ei își confecționează buhaiul și bicele, își procură clopote și, după caz, memorează (de la coleg sau rude) sau rememorează textele repertoriului.

În seara Anului nou, grupurile de buhaie se pun în mișcare, colindând satele natale. Obiceiul se desfășoară aproape ca cel al plugușorului. Se cere permisiunea, se cântă în curte sau la fereastră 1-2 colinde (*Ia sculați, sculați; Măine anu să-nnoiește* etc.) și apoi se execută „partitura” sonoră. Mugetul prelung al buhaiului, pocniturile repetate ale biciului și clinchetul neîntrecut al clopotelor, toate unite într-un crescendo asurzitor, cu darul de a sugera tabloul încordat al muncii agrare și de a accentua urarea din textele literare și literar-muzicale. La buhai, spre deosebire de plugușor, aspectul sonor, deși se produce 1-2 ori, e extrem de intens, chiar asurzitor. La terminarea urării, tinerii sânt „dăruiți” cu bani.

Repertoriul. Introdus relativ recent, obiceiul buhaiului împrumută colinda pentru repertoriul său din repertoriul altor obiceiuri apropiate și vechi. Textele sunt

---

* Mioveni, jud. Argeș.

reținute aici cu termenii: „colinde“, în cercurile largi, și „urătură“, în grupurile restrânse. Repertoriul obiceiului numără numai patru tipuri, având patru texte. Se disting două categorii de urături: 1. *Colinde laice* (nr. 1-2), cu două tipuri, și 2. *Colinde mitologice* (nr. 3-4), cu două tipuri.

Piesele nu sunt lipsite de valori artistice. Se întind pe un spațiu restrâns (9-32 versuri) cu o formă încheagată și o structură lirică și epică. Înserarea textelor în repertoriu e numerotată.

1. *Mâine anu să-nnoiește* (tip. 1).

Inf. Gheorghe I. Drăgănoiu, 14 ani, Zărnești, culegător Mihail Robea, 31. XII. 1968. Învățat: „dă la părinți“.

Tip atestat în multe provincii ale țării. Un tip împrumutat din repertoriul plugușorului și adaptat parțial la colindarea „cu buhaiu“. În repertoriul lui, piesa reprezintă tipul 1. Posedă aceleași trăsături artistice deja relevante.

2. *Ia sculați, sculați* (tip. 2).

Inf. Petre N. Iordăchioiu, 14 ani, Zărnești, culegător M. R., 1. I. 1968. Învățat: „dă la bunici“.

Alt tip împrumutat de obiceiul buhaiului, însă din repertoriul colindatului din Ajunul Crăciunului (tip. 5). Colind de gospodar, el corespunde structurii obiceiului buhaiului. Însă în repertoriul buhaiului, apare secționat într-un context circumscris la două-trei motive.

3. *Sfântu Vasile, sărbătoare* (tip. 3)

Inf. Filofteia C. Dragomir, 14 ani, Zărnești, culegător M. R., 15. I. 1969. Învățat: „dă la bunicii mei“.

Tip atestat mai ales în nordul Munteniei. Colind caracteristic îndeosebi repertoriului obiceiului *Nuiete* (tip 4), de unde a fost probabil împrumutat aici. Posedă o schemă epică clasică și o fabulație parțial modificată. Episodul scenizat, din variantă are ca personaje pe Dumnezeu și un „îngerăș“. Un îngerăș „călare“ se duce spre rai și se întâlnește cu Dumnezeu. Le întrebarea acestuia, îngerășul îi răspunde că merge la rai ca să ia „zece copilași“ cu „bicele dă foc / Ca să aibă toți noroc“. Text (17 vers.) încheagat, fluent, sobru.

4. *Pă poteca lucioasă* (tip. R 19)

Inf. Daniil M. Pană, 14 ani, Zărnești, culegător M. R., 15 I 1969. Învățat: „dă la alți băieți din sat“.

Alt tip comun mai multor repertorii de obiceiuri. Repertoriul buhaiului reține din cel al colindatului de Crăciun (tip. R 19) cu schema epică similară (cu două motive), însă cu fabulația puțin modificată. Numele personajelor sunt substituite cu altele. Dar atmosfera rămâne tot terestră.

II. Sorcova

Obiceiul. Colindul cu sorcova, un obicei străvechi¹ și practicat în toate satele vălsănene; se desfășoară în seara și în dimineața Anului Nou. Participă copiii, de 4-7 ani, dimineața, și băieții și fetele, de 8-15 ani, seara și dimineața, constituiți în grupuri (2-3 sau 4-5 persoane).

Pregătirea prealabilă a obiceiului se reduce la următoarele momente: alcătuirea grupurilor, procurarea sorcovei și memorizarea repertoriului.

¹ Du Cange, *Glossarium médiæ et infimæ latinitatis*, Paris, 1844, III, p. 962.

Înainte Primului Război Mondial, sorcova era confecționată în casă, de obicei dintr-o „nuia dă măr“, „gătită“ cu „fire dă amici colorat“.

Alcătuiri în grupuri la familiile unora din membrii lor, sorcovarii, seara sau dimineața, pornesc să sorcovească pe oameni în sat, de obicei casă cu casă. În privința modalității de practicare a obiceiului, se disting două tipuri: „tipul sudic“ și „tipul nordic“.

Tipul sudic de sorcovire e practicat în partea de sud a Vâlsanului (Valea Mărului, Zărnești, Cacaletți, Bunești, Bohari, Bădiceni). Este un tip mai complex, căci cuprinde două momente: anunțarea obiceiului și sorcovirea posedă un repertoriu bogat și variat de texte. Solicitând sau nu încuviințarea gazdei, colindătorii intră în curte, se așază la fereastră sau la ușă și cântă unu-două colinde de anunțare a sorcovei: *Sorcovița, La tufanul rețezat, A venit Sfântu Vasile* etc. Apoi intră în casă și sorcovesc pe fiecare persoană în parte, atingând-o ușor în ritmul colindului *Sorcova*. Copiii, dimineața, n-au un repertoriu atât de bogat. La sfârșitul „sorcovii“, copiilor și tinerilor li se oferă daruri în bani. Tipul nordic al sorcovei se practică în restul satelor, Stroești-Brădet. Acest tip este simplu, numai cu momentul sorcovirii, și posedă colinde exclusiv cu această funcțiune. Cu tradiționalul „La mulți ani!“, se încheie felicitarea, după care primesc darul în bani.

Repertoriul - Repertoriul obiceiului este destul de bogat și de variat. Comunitățile vâlsănene cunosc colindul cu termenul de *sorcovă*. Repertoriul însumează tipuri specifice obiceiului și tipuri comune altor obiceiuri, cu structuri individuale și cu structuri combinate. Tipurile în număr de opt au un caracter laic. Sub raportul funcției se împart în două categorii: 1. *Sorcove de vestire a obiceiului* (nr. 1-4), cu patru colinde și 2. *Sorcove de felicitare directă* (nr. 5-8), cu patru colinde. Prima categorie de tipuri se definește prin structuri epice, uneori asemănătoare cântecelor de copii, geometrice și sobre. Schema grafică a majorității acestor tipuri: 1. *anunțarea sorcovei* + 2. *îndemnul adresat gazdei de a ieși din casă* + 3. *motivarea chemării ei*. Ultima categorie de tipuri are o structură lirică și este încărcată de figuri de stil. Această categorie concretizează sorcovirea, felicitarea, în ambele tipuri de practicare a obiceiului.

Textele se introduc, în corpul sorcovei, potrivit funcției colindelor în succesiunea categoriilor lor, după o numerotare proprie, în esența uneia națională.

1. *Sorcoviță* (tip. 1)

Inf. Elena C. Turcescu, 15 ani, Zărnești, culegător, M. R., 10. I. 1969. Învățată: „la bunicii mei“.

Tip atestat în special în nordul Munteniei. Varianta vâlsăneană, cea mai simplă din prima categorie de sorcove, posedă o schemă epică clasică. Se anunță obiceiul și gospodarul este îndemnat să iasă afară din casă să-i primească. Spre a-l determina să iasă, motivează că ei, colindătorii, i-au intrat „în grădiniță“ și i-au rupt „garofița cea frumoasă“. Variantă încheată (13 versuri), fluentă și sobră.

În județul Argeș, tipul mai este atestat prin variante similare: 1. *Sorcovița*: Nanu, p. 51.

2 - *Sorcoviță* (tip. 1 + R 11 + 1 + R 19 + R 11).

Inf. Marina N. Constanța, 14 ani, Zărnești, culegător M. R., 1. I. 1969. Învățată: „dă la mama“.

Tip amplu (38 vers.) și complex. Cu structura epică alcătuită din motive din diferite colinde: 1. *îndemnul adresat gospodarului de a le ieși în întâmpinare* (tip. 1) +

schimbarea timpului de către Sf. Vasile (tip. R 11) + *îndemnul unei „maici” de a-i primi pe colindători* (tip. 1) + *chemarea afară, dintr-o casă, a lui Dumnezeu* (tip. R 19) + *întâietatea florilor* (tip. R 11). Colindul cu cele mai multe combinații de pe Vâlșan și cu cea mai reușită sudură dintre variantele argeșene.

Colind atestat în alte părți ale jud. Argeș, prin variante succinte și insuficient de sudate: 1. *Sorcova*: Nanu, P., p. 50-51 (Costești).

3 - *Sorcoviță* (tip 2)

Inf. Mariana Mateescu, 12 ani, Zărnești, culegător M. R., 10. I. 1969. Învățată: „dă la părinți”.

Tip atestat îndeosebi în Muntenia. Varianta locală cu schema și fabulația clasică. Colindătorii vestesc sorcova și gospodarul este îndemnat, alegoric, să iasă afară și să-i primească. Motivarea alegorică: a venit Dalion, fecior de domn, cu caii, a intrat în „grădiniță și i-a rupt o garofiță” ce s-a uscat. Text încheșat și sobru.

4. *La tufanu rețezat* (tip. 3).

Inf. Ioana Maria Cârstea, 70 de ani, Valea Mărului, culegător M. R., 30. XII. 1969. Învățată: „dă la oameni d-aici”.

Tip rezultat din combinarea a două motive din două colinde diferite: 1. *Colind de tineri căsătoriți* (tip. 10) + 2. *Sorcovă* (tip. 1). La tufanul rețezat se află un pat mare încheșat în care dorm cei doi tineri căsătoriți. Colindătoarele o îndeamnă pe nevastă să se scoale și să le primească. Între timp, ele intră în grădiniță și îi rup o „garofiță”, spre a o duce acasă. Colind încheșat, geometric și frumos.

Atestări sporadice și aproximative ale tipului în alte comunități argeșene: 1. *La tulpină la doi meri*: Nanu, P., p. 43 (Mălureni); 2. *La tulpina unui brad*: culegător M. R., 11. IX. 1972 (Broșteni); 3. *La tulpina cu doi meri*: culegător M. R., 25. XI. 1972 (Ciumești).

5. *Sorcova* (tip. 4).

Inf. Al. Uța, 78 de ani, Stroești, culegător, M. R., 31. I. 1968. Învățată: „dă la moși-strămoși”.

Tip atestat în toate provinciile țării. Varianta locală cu schema și fabulația clasică. O sorcovă obișnuită și tradițională (14 vers.).

Tip cu numeroase atestări identice în alte sate din jud. Argeș: *Sorcova*: Arhivele Statului, București, dos. 667/1342, f. 147 (Podu Dâmboviței); 2. *Sorcova*: ibidem f. 389 (Piscani); 3. *Sorcova*, ibidem, dos. 668/1942, f. 390 (Rădești).

6. *Sorcova* (tip. 4 + R 19).

Inf. Elena I. Diaconescu, 14 ani, Zărnești, culegător, M. R., 10. I. 1969. Învățată: „dă la părinți”.

Tip atestat îndeosebi în nordul Munteniei. Colind rezultat din combinarea a două tipuri de colinde felurite: 1. *Sorcovă* (tip. 4) + 2. colind mitologic (tip. R 19). Text încheșat, variat.

7. *Sorcova vesela* (tip. 4 + 5).

Culegător, G. Florescu, Vâlșănești, Bălășel, VRI, p. 75-76.

Tip răspândit sporadic în Muntenia. Colind rezultat din combinații: 1. *Sorcovă* (tip. 4) + 2. *Colind de gospodar* din Ajunul Crăciunului (tip. 5). Text variat.

8. *Sorcova dă la bătrâni* (tip. 5).

Inf. Stelian M. Sorescu, 35 de ani, Stroești, culegător, 5. IV. 1969. Învățat: „dă la șezătoare”.

Tip atestat sporadic în special în nordul Munteniei. Varianta locală deosebită de schema și fabulația clasică. Cu unele aspecte contemporane. Sorcova este transmisă de la bătrâni la tineri ca un „fir dă belșugare“. În anul viitor, gazdele să fie tot sănătoase. Variantă unitară și cu valențe artistice.

III. Colindatul onomastic de Sf. Ioan

Obiceiul. În fine, obiceiul deși nu are legătură directă cu Anul nou, încheie ciclul obiceiurilor de iarnă. Onomastica lui Ion, nume destul de frecvent aici, este cea mai importantă. Ea se celebrează prin două manifestări notorii: a) *Colindatul onomastic* și b) *Vizita lăutarilor*. Funcția lor: felicitarea festivă a lui Ion (Ioana).

1. Colindatul onomastic e cea mai de seamă manifestare de felicitare. Data practicării: noaptea de 6-7 ianuarie; aria de răspândire: centrul și nordul văii (Costești-Brădet), adică în satele cu o populație ardelenescă masivă, emigrată din sudul Transilvaniei. Obiceiul, practicat intens acolo cu denumirea *Zorit de Sf. Ion*², a fost adus aici de populația respectivă. Obiceiul, în contextul social muntenesc, a suferit anumite modificări structurale. În satul contemporan, el se practică în două forme: 1. *colindatul cetelor de flăcăi* și 2. *colindatul cetelor de fete*. Deosebirile se datoresc atât sexului participanților cât și modalității de desfășurare fa obiceiului 1. *Colindatul cetelor de flăcăi*. Caracteristici proprii - aria de răspândire: Robaia, Valea lui Maș, Mușetești, Vălsănești și Costești; participanții: flăcăi de 18-30 de ani; forma de organizare: ceata cu un fluieraș, sub conducerea vătafului. Cetele colindă în noaptea onomasticii la toate persoanele cu numele Ion (Ioana). Cu sau fără încuviințarea gospodarului, ele se așază la fereastră și cântă, acompaniate, colindul *Zorile*. Ceata este apoi invitată în casă, unde felicită direct pe Ion (Ioana). În plus, la Costești, ceata, denumită *iordănitari*, iordănește pe cel felicitat, ridicându-l de trei ori. Persoana felicitată răsplătește ceata, prin vătaf, cu dar în bani, deseori oferindu-i produse de patiserie și cinstind-o cu băutură. b) *Colindatul cetelor de fete*. Caracteristici proprii - aria de răspândire: Brădet, Brăduleț și Galeș; participantele: fete de 10-18 ani; forma de organizare: ceata (4-6 fete), fără fluieraș. Colindul se desfășoară, cu unele deosebiri, ca cel al cetei de băieți. Deosebirile: colindă la toate casele, mai întâi la cele cu Ion (Ioana) și cântă vocal *Zorile*.

2. *Vizita lăutarilor*. O manifestare larg răspândită în țară. Caracteristici proprii - data practicării: zorii dimineții; aria de răspândire: toate satele vălsănene; forma de organizare: taraful (2-3 lăutari). Desfășurarea acestui tip de obicei este aproape similară cu cea a tipului precedent. Taraful colindă casele lui Ion (Ioana), le cântă *Zorile* și primesc un dar în bani și li se oferă cozonac și băutură.

Repertoriul. Acesta este al doilea repertoriu cu un singur tip de colind, având variante deosebite stilistic. Colindul se cunoaște în centrul văii cu termenul de *Cântecul lui Ion*, iar în nordul ei cu denumirea de *Zorile*. Textul colindului se asemănă cu cântecul *Zorile*, executat la nuntă, luni dimineața. Între cele două texte există deosebiri funcționale - unul de felicitare, altul de „deșteptare“ a unor tineri atunci căsătoriți. Se pare că a fost împrumutat din repertoriul nupțial.

1. *Cântecu lu' Ion* (tip. 1)

Inf. Constantin C. Ciolan, 17 ani, Costești, culegător M. R., 31. I. 1968.

² Ov. Bârlea, *Colindatul în Transilvania*, în „Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei, anii 1965-1967“, Cluj, 1969, p. 287.

Învățată: „dă la oameni bătrâni d-aici“.

Tip general cunoscut. Varianta locală cu schema și fabulația aproximativ clasice. În noaptea Sf. Ion, toate păsările dorm; numai una nu are somn. Ea îl cheamă pe Ion ca să-l mângâie. Deșteptate, toate păsările îl felicită direct: „La mulți ani cu fericire./ Fără grije, fără mâhnire./ La mulți ani cu sănătate./ Fericire în orice parte!“. Varianta omogenă, cursivă, și cu unele ornamente stilistice.

IV. Strigarea pe roată.

Obiceiul. Cu o existență milenară, *strigarea pe roată* este denumirea locală a *strigării peste sat*. Termenul, poate cel mai potrivit provine de la denumirile textului folcloric („strigare“) și obiectului ritual principal utilizat („roata“) și alcătuia în satul tradițional un bilanț social periodic³ în planul respectării anumitor norme sociale și al prevenirii unor abateri de la viața morală sănătoasă. În satul contemporan, datorită mutațiilor survenite în mentalitatea oamenilor, obiceiul a început să dispară complet.

În Valea Vâlsanului, obiceiul apare cu un singur tip de pregătire și de organizare. Caracteristici: aria de răspândire - toată valea; data manifestării - noaptea de Anul Nou, de Lăsata secului, și de Mânicătoare (22 aprilie); frecvența grupurilor într-un sat - două grupuri (4-5 flăcăi într-unul), cu măsuri de maximă precauție; participanții - flăcăi receptivi de 18-30 da ani. În perioada de pregătire, care precede data de manifestare a obiceiului cu 2-3 săptămâni, tinerii frunțași organizau obiceiul, procurau și confecționau elementele rituale - o oală, o roată uzată cu spițele acoperite de paie, alegeau pozițiile de strigare pe dealuri și compuneau strigările.

Astfel pregătite cele două grupuri dintr-un sat, la *datele* stabilite în jurul orei 21⁰⁰ (sudul văii) sau 23⁰⁰ (centrul văii) urcau pe cele două dealuri opuse și se așezau pe locurile alese dinainte. Aprindeau focul la roata pregătită și îi dădeau drumul pe coastă de vale. Comunitățile sociale, deja aflate în așteptare, luau astfel cunoștința de începerea strigării. Ei se desfășurau în cadrul unui dialog viu și concentrat, îndeosebi în versuri, cu întrebări succinte și răspunsuri precise, purtat între cele două grupuri de flăcăi. Nelăsându-se identificați de tinerii și rudele lor mâhnite, flăcăii căutau să-și schimbe vocea prin folosirea unei oale. În centrul văii, strigarea abaterilor se făcea o singură dată; obiceiul dura una-două ore. În sudul văii, strigarea se repeta de trei ori; obiceiul dura toată noaptea. La sfârșitul obiceiului, flăcăii se întorceau discret în sat. Evident în special în timpul desfășurării lui, colectivitatea socială era atentă și receptivă într-un sens sau altul.

Repertoriul. Pe Vâlsan, specia, declamată, este cunoscută cu termenul de *strigare*. Repertoriul obiceiului cuprinde cele trei categorii deosebite de strigări, existente pe plan național.

1. *Strigările privind nerespectarea normelor tradiționale ale căsătoriei* (nr. 1-2), cu două tipuri. Strigările acestea satirizează, îndeosebi fetele necăsătorite în toamnă și în câșlege. Ele erau spuse în nopțile de Anul Nou (centrul văii) și de Lăsata secului (centrul și sudul văii). Sub aspectul structurii compoziționale și al comicului, se disting două categorii de strigări. Una era adresată direct tatălui fetei, răspunzător de necăsătorirea fiicei sale, pe un ton de reproș, persoana lui fiind substituită în dialog de către unul dintre flăcăii grupului. Comical rezidă din duritatea limbajului și din

³ M. Pop, *Cișlegile, un ciclu al obiceiurilor de iarnă*, în „Albina“, 12 ian. 1966, p. 2; G. Vrabie, *Folclorul*, p. 189-190.

imposibilitatea realizării situației preconizate (măritarea cu „năbleg“, „om bătrân“). Prin modalitatea singulară a expresiei, pare a avea un caracter local. O altă categorie de strigări e adresată indirect fetei orgolioase, tot pe un ton de reproș, ea însăși răspunzătoare pentru întârzierea căsătoriei. Comicul rezultă din reclamarea năboirii (năvălirii) fetelor asupra băieților și din situația preconizată pentru pedepsirea lor. Categoria se încadrează în tipologia generală de strigări. Strigările de pe Vîlsan se particularizează în ultimele două versuri, la situația preconizată. 2. Strigările, privind abaterile de la conduita morală (nr. 3) cu un tip. Însurează strigările care satirizează îngâmfarea, lenea și frivolitatea, îndeosebi a tinerilor. Erau spuse în special în noaptea Anului Nou, în centrul văii. Modalitatea lor de expresie e similară cu cea a strigărilor despre fetele nemăritate. 3. Strigările privind denunțarea descântătoarelor și fermecătoarelor (nr. 1), cu un tip. Aceste strigări, cu un rost preventiv, satirizează violent descântătoarele și vrăjitoarele care potrivit unei vechi credințe, luau „mana“ vitelor. Erau frecvente în sudul văii, la Mănicătoare, adică în seara când descântătoarele încercau să ia „laptele vacilor“. În strigările respective domină elementele sarcastice. Strigările nu sunt astfel lipsite de interes moral și artistic. În corpusul lor se înserează în ordinea categoriilor, cu o numerotare proprie.

1. *Bă-ă-ă- Lisandre, bă-ă-ă!* (tip. 1).

Inf. Maria R. Alexandru, 76 de ani, Valea Mărului, culegător: M. R., 11. X. 1969. Învățată: „dă mult am auzit-o“.

Strigare adresată tatălui fetei necăsătorite. Un flăcău din primul grup îl strigă pe Lisandru, tatăl fetei nemăritate, substituit de un flăcău în grupa a doua. La „răspunsul“ său, el este îndemnat să-și mărite fiica cu altcineva, fiindcă Ilie Pascu nu se mai uită la ea, căci a îmbătrânit. Grupurile râd zgomotos. Text încheșat (opt versuri), fluent, cu deschidere directă. Comicul rezultă din limbajul dur, de bațjocire a fetei și a „iubitului“ ei. Tip cu caracter local.

2. *Aoleu, aoleu* (tip. 2).

Inf. Petre M. Radu, 34 de ani, Valea lui Maș, culegător: M. R., 26. VI. 1969. Învățat: „făcut dă noi aici“.

Tip atestat în unele provincii ale țării. Strigătura adresată indirect fetei nemăritate. Varianta vâlșăneană mai posedă o schemă și o fabulație aparte, locală. Un flăcău din primul grup se vaită că l-a năboit o fată nemăritată (Lenuța lu' Dinu Crăcea). Un alt flăcău din celălalt grup, la întrebarea ce să-i facă, îl îndeamnă s-o azvârle împreună „la Dodu Geantă-n curte“. Text omogen, cursiv, puternic dramatizat și cu formulele inițială și finală. Cu comic de caracter și situație.

Tip atestat în alte așezări din județul Argeș, cu o schemă și o fabulație variată:

1. *Măi Dimitre, măi:* Arhivele Statului, București, dosar 470/1942, f. 112 (Humele).

3. *Aoleu, aoleu* (tip. 3).

Inf. Petrică Tița, 50 de ani, Robaia, culegător: M. R., 11. VII. 1969. Învățată: „auzită aici“.

Tip atestat în unele zone ale țării. Satirizează imoralitatea. Varianta locală cu o schemă și o fabulație apropiate de cele ale variantei precedente. Flăcăul dintr-un grup se vaită că l-a năboit Maria Pătru Stan, Flăcăul din celălalt grup hotărăște s-o pună „p-o saltea/ Să nu mai rămână grea“. Text încheșat și cursiv.

Tip atestat frecvent în alte sate din județul Argeș: *Fă Măria cutăruia:* Hasdeu, R., f. 148 (Albești de Muscel); 2. *Aoleau, măăă!* Arhivele Statului, București, dosar

667/1942, f. 14 (Podul Dâmboviței).

4. *He-he, măre, măre* (tip. 4).

Inf. Nicolae Ilie Morărescu, 88 de ani, Zărnești, culegător: M. R., 22. VIII. 1969. Învățată: „o știu dă mult, dă la băieți“.

Tip atestat în unele provincii ale țării. Varianta locală cu schema clasică parțială. Un flăcău dintr-un grup se vaită că fermecătoarele iau laptele vacilor. Întrebat care anume sunt acestea de un flăcău din celălalt grup, el le strigă numele. Flăcăul din ultimul grup le batjocorește. Ambele grupuri râd în hohote. Text omogen și cu un limbaj dur.

THE CONTINUITY OF SOME TRADITIONAL CUSTOMS IN CERTAIN SUB-ZONES

Abstract

In the contemporary era a series of traditional customs (like the ones presented in this paper) from certain ethnical and folk micro-zones maintained their main features due to some favorable cultural conditions.

Moreover some of them were even regenerated.